

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Mitkä tekijät vaikuttivat Rooman valtakunnan hajoamiseen?
2. Oheinen kartta esittää eurooppalaisten vilkkaimpia kauppareittejä vuoden 1300 tienoilla.
 - a) Erittele karttaa apuna käyttäen, mitkä olivat keskeiset kauppareitit noin vuonna 1300 ja miten ne muuttuivat 1500-luvun alkuun mennessä.
 - b) Mitä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia 1300- ja 1400-luvuilla syntyneillä uusilla kauppareiteillä oli Euroopassa?

Vilkkaimmat kauppareitit 1200- ja 1300-luvuilla

<<http://opinnot.internetix.fi>>. Luettu 19.10.2015.

3. Tarkastele naisten yhteiskunnallisen aseman muutosta länsimaissa 1800-luvun puolivälistä toisen maailmansodan loppuun asti.

4. Konservatismi, liberalismi ja sosialismi ovat merkittäviä aatteita, jotka ovat vaikuttaneet Euroopassa 1800-luvulta alkaen. Tarkastele niiden syntyä ja keskeisiä eroja.
5. Saksassa ensimmäisen maailmansodan päättäneitä Versailles'n sopimusta kuvattiin ”häpeärauhana”. Erittele, mitkä tekijät puhuvat nimityksen puolesta. Millä tavoin tulkintaa ”häpeärauhasta” käytettiin Saksan sisäpolitiikassa maailmansotien välisenä aikana?
6. Pohdi, millä perusteilla voidaan sanoa, että itsenäinen Suomi oli eheytynyt kansakunta 1930-luvun lopussa.
7. Alla on Turun akatemiassa tehtyjen väitöskirjojen otsikoita 1700-luvun jälkipuoliskolta suomeksi käännettynä. Ajanjaksoa kuvataan usein ”hyödyn ajaksi”. Millä tavalla väitöskirjojen teemat kuvastavat tuon ajan ajattelua?
 - Muutamia huomautuksia hedelmäpuiden istuttamisesta Suomessa
 - Historiallinen ja taloudellinen kuvaus Kajaanin linnan läänistä
 - Kuvaus karviaispensaiden hoidosta ja hyödyllisyydestä
 - Keinoista perustaa ja parantaa valtakunnan salpietarivalmistamoita
8. Tarkastele, miten eurooppalainen siirtomaaherruus syntyi valitsemallasi Euroopan ulkopuolisella alueella.

- + 9. Alla olevat kaksi lähdettä käsittelevät Kiinan asemaa maailmantaloudessa ja -politiikassa.
- Erittele Kiinan aseman muutosta maailmankaupassa 2000-luvulla oheisen taulukon pohjalta. Taulukko esittää maailmankaupan eräiden suurimpien toimijoiden viennin ja tuonnin miljardeina euroina vuosina 2003–2013. (2 p.)
 - Tarkastele Kiinan asemaa maailmanpolitiikassa 1970-luvulta nykypäivään ja pohdi Aasian infrastruktuuri-investointipankin AIIB:n perustamista Kiinan kansainvälisten pyrkimysten kannalta. (3 p.)
 - Erittele ohessa olevaa selostusta USA:n toiminnasta sen kannalta, millaisia tavoitteita USA:lla on ollut ulkopolitiikassaan viime vuosikymmeninä. (4 p.)

	Vienti (miljardia euroa)			Tuonti (miljardia euroa)		
	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Kiina	387	973	1663	365	770	1468
USA	640	884	1188	1154	1472	1753
EU-28	862	1309	1737	935	1585	1685
Japani	417	531	538	339	518	627
Intia	52	123	253	64	215	351

<ec.europa.eu>. Luettu 8.9.2015.

Kiina ja kaksikymmentä muuta Aasian valtiota sopivat AIIB:n perustamisesta lokakuussa [2014]. Peking antaa valtaosan pääomasta, ja perustajajäseninä ovat muiden muassa Intia, pankin toiseksi suurin osakkeenomistaja, sekä kaksi Persianlahden valtiota, Kuwait ja Qatar. Joukko Aasian ulkopuolisia valtioita kutsuttiin perustajajäseniksi; USA kieltäytyi tarjouksesta ja sen jälkeen lobbasi liittolaisiaan, muun muassa Australiaa, Etelä-Koreaa, Isoa-Britanniaa ja muita Euroopan valtioita, jotta ne eivät liittyisi mukaan. – – USA:n pitäisi muuttaa kurssia. Sen tulisi liittyä mukaan pankkiin [vähemmistöosakkaana] ja olla kiitollinen, että sen aasialaiset ja eurooppalaiset ystävät haluavat liittyä auttamaan puolustautumisessa Kiinan mahdollisia odottamattomia toimia vastaan.

(käännös: YTL)

Fred Bergsten (2015), Peterson Institute for International Economics -ajatushautomo, <FT.com>.

Luettu 26.8.2015.

- +10. Alla olevat dokumentit liittyvät Suomen historiaan 1940-luvun jälkipuoliskolla.
- Vuosia 1944–1948 on luonnehdittu ”vaaran vuosiksi”. Mihin tuolla vaaralla viitataan?
 - Vertaile Suomen Kansan Demokraattisen liiton (SKDL) vaalijulistetta vuodelta 1945 ja Sosialidemokraattisen puolueen (SDP) mainosjulistetta vuodelta 1947. Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja niissä voidaan havaita?
 - Miten tulkitset otetta Hertta Kuusisen puheesta? Miksi hän vertasi puheessaan Suomea Tšekkoslovakian tiehen?

Tšekkoslovakian tie mallina Suomelle on se, että estetään ulkomaisen pääoman yllytyksestä yritetyt suunnanmuutokset, mutta sen taakse tarvitaan laaja kansanrintama, parlamentaarinen ja yhteiskunnallinen voima, joka edustaa kansan ehdotonta enemmistöä.

Työkansan Sanomat -lehden lainaus SKDL:n kansanedustaja Hertta Kuusisen puheesta 24.3.1948

SKDL:n vaalijuliste 1945

SDP:n mainosjuliste 1947